

[Aage Frandsen]

Vi har de senere år oplevet en vækst inden for efterskolerne både i antallet af skoler og i antallet af elever. I de sidste 25 år er der tale om en firedobling af antallet af elever, og det viser noget om behovet på dette område.

Og så kommer vi til problemet, nemlig at op mod et halvt hundrede kommuner ikke giver eller næsten ikke giver tilskud til efterskoleophold. Det betyder, at de pågældende kommuner sparer ganske betydelige beløb, hver gang en elev går på efterskole.

Det forekommer urimeligt, at det kommunale selvstyre på dette område betyder, at kommunerne kan vælge at fjerne efterskoletilskuddet helt eller delvis. Der har været en diskussion om, hvorvidt kommunerne i henhold til aftale helt tilbage til begyndelsen af 1970'erne var forpligtet til at yde et kommunalt tilskud i et vist omfang. Der er ikke tvivl om, at kommunerne dengang opfattede det som en forpligtelse. Det ser vi alene af, at langt de fleste kommuner ydede ganske betydelige tilskud til efterskoleophold i 1970'erne.

Der har fra Kommunernes Landsforenings side og også fra en række kommuners side været argumenteret med, at det var en del af det kommunale selvstyre, og mange har sagt: Jamen efterskolerne har jo elever nok. Jeg har f.eks. set, at en ledende embedsmand i Kommunernes Landsforening har udtalt:

»Efterskolerne har således øget deres markedsandel meget betydeligt, og det kan på den baggrund være svært at forstå den voldsomme kritik.«

For SF er det ikke et spørgsmål om efterskolernes, de private skolers eller folkeskolens markedsandel. Det er et spørgsmål om det frie skolevalg. Det kan godt være, at efterskolernes markedsandel skal være større. Det kan også være, den skal være mindre. Det er alene et spørgsmål om, hvor mange der vil vælge efterskoler, og om behovet på dette uddannelsesområde.

Diskussionen om efterskolerne skulle nødvendigvis primært gå på økonomien. Den skulle primært gerne gå på spørgsmålet om det frie skolevalg og på spørgsmålet om, hvordan unge bedst muligt kan få en uddannelse, og hvordan de kan få udfordringer, sådan at de kan modnes til at blive hele mennesker.

Efter SF's opfattelse er det vigtigt, at der kommer en løsning på problemet hurtigst mu-

ligt, sådan at unge og forældre kan disponere med hensyn til valg af efterskole. I SF mener vi ikke, at der absolut er én og kun én løsningsmodel. Det afgørende er derimod, at egenbetalingen, som vi kender det i dag, hvor kommuner ikke giver tilskuddet på op til 25.000 kr., bliver nedbragt. Det er også afgørende for os, at forskellen mellem egenbetalingen fra kommune til kommune bliver reduceret betydeligt.

Det må forekomme urimeligt, at unge mennesker, der tilfældigvis bor i én kommune, skal betale 20.000 kr., mens unge med samme økonomiske baggrund i en anden kommune måske kun skal betale 10.000 kr.

Det er baggrunden for, at vi har ønsket diskussionen, og derfor mener vi, at vi fra Folketingets side bør komme med en tilkendegivelse med henblik på senere beslutninger. Derfor skal jeg på Socialistisk Folkepartis og Kristeligt Folkepartis vegne fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

»Idet Folketinget konstaterer, at det svigtede kommunale tilskud til efterskoleophold i en række kommuner betyder, at efterskolen som en del af det frie skolevalg er i fare, opfordrer Folketinget regeringen til at fremkomme med forslag, som indebærer, at unges mulighed for at vælge efterskolen som alternativ til 8., 9. og 10. klassetrin bliver reel og ikke afhængig af, hvilke kommuner de kommer fra, og dermed om forældrene har råd til selv at betale et ganske betydeligt beløb til efterskoleopholdet.

Folketinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 6).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

Pernille Forchhammer (S):

Vi synes, at SF's forespørgsel i dag er meget relevant, når det angår problemstillingen, men ikke særlig velplaceret, når det angår timingen. Socialdemokratiet kontaktede allerede i september kulturministeren, da det blev klart for os, at der var alvorlige problemer med kommunernes tilskud til efterskoleelever og problemer på efterskoleområdet i forhold til det fremlagte finanslovsforslag. Vi bad ministeren om at ind-